

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ
АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ»**

Харків
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ
АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ»
(за вибором)**

для студентів I курсу денної форми навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»

Харків
2021

Методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правові основи антикорупційної політики» (за вибором) для студентів I курсу денної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад. С. Ю. Лукашевич. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 50 с.

У к л а д а ч: С. Ю. Лукашевич

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

В С Т У П

Метою вивчення «Правових основ антикорупційної політики» як дисципліни циклу професійно-практичної підготовки, що пропонується студентам на вибір, є набуття знань про цілі, завдання і функції антикорупційної політики, механізми формування та реалізації антикорупційної політики, міжнародні стандарти та найкращі зарубіжні практики запобігання та протидії корупції, вироблення вмінь вирішення складних проблем та правильного застосування законодавства щодо запобігання корупції. Під час оволодіння курсом активізується аналітична та науково-дослідницька діяльність студентів.

Завданнями навчальної дисципліни відповідно до її знанневої компоненти і дидактичної структури є:

здобуття знань про цілі, завдання і функції антикорупційної політики, механізми формування та реалізації антикорупційної політики;

ознайомлення з міжнародними стандартами та найкращими зарубіжними практиками запобігання та протидії корупції;

осмислення правових та організаційних засад державного програмування та планування заходів запобігання та протидії корупції;

аналіз і дослідження завдань і проблем, пов'язаних із застосуванням законодавства щодо антикорупційної політики;

розвиток навичок і умінь розроблення та реалізації програм і планів із запобігання корупції.

У результаті вивчення курсу студенти повинні

мати уявлення про:

цілі, завдання і функції антикорупційної політики;

зміст та роль принципів формування та розроблення антикорупційної політики;

системний характер антикорупційної політики й антикорупційного законодавства

знати:

міжнародні стандарти запобігання корупції;

найкращі зарубіжні практики запобігання корупції;
правові та організаційні засади державного програмування та планування заходів запобігання та протидії корупції;
систему спеціально уповноважених суб'єктів реалізації антикорупційної політики;
форми та засоби впливу громадянського суспільства на правовідносини у сфері запобігання корупції;

вміти:

розробляти програми і плани у сфері запобігання корупції;
аналізувати антикорупційні програми юридичних осіб публічного і приватного права;

складати аналітичні документи щодо антикорупційної діяльності юридичних осіб публічного і приватного права;

володіти навичками:

підготовки проєктів програм запобігання корупції юридичних осіб публічного і приватного права;

застосовування отриманих знань на практиці при розробці програм у сфері запобігання корупції та при виконанні планів як суб'єктів антикорупційної діяльності;

використання електронних сервісів та платформ у професійній діяльності.

Опанування навчальної дисципліни сприятиме суттєвому підвищенню загального рівня підготовки правників, розвитку аналітичних здібностей, удосконаленню володіння компетентностями, що забезпечить їх належний професійний рівень.

**ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ,
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

№ з/п	Тема	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.					
Теоретичне та нормативно-правове забезпечення правових основ антикорупційної політики					
1	Державна антикорупційна політика: поняття та вихідні принципи	12	2	2	8
2	Міжнародно-правові акти щодо антикорупційної політики та антикорупційної діяльності	12	2	2	8
3	Міжнародний досвід співробітництва в антикорупційній сфері	12	2	2	8
4	Роль громадянського суспільства у формуванні та реалізації антикорупційної політики	12	2	2	8
Усього		48	8	8	32
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.					
Проблеми реалізації антикорупційної політики					
5	Нормативно-правове забезпечення антикорупційної політики та діяльності щодо запобігання та протидії корупції	12	2	2	8
6	Державне програмування та планування у сфері запобігання та протидії корупції як втілення антикорупційної політики	12	2	2	8
7	Визначення критеріїв ефективності діяльності у сфері запобігання корупції	12	2	2	8
8	Діючі державні програми у сфері запобігання корупції	12	2	2	8
9	Державні плани реалізації антикорупційної політики	12	2	2	8
10	Антикорупційні програми юридичних осіб публічного і приватного права: нормативне забезпечення складання та реалізації	12	2	2	8
		72	12	12	48
Усього		120	20	20	80

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національного юридичного
університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № 1 від 03.09.2021 р.)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВІ ОСНОВИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ»

I. Теоретичне та нормативно-правове забезпечення правових основ антикорупційної політики

Державна антикорупційна політика: поняття та вихідні принципи. Мета, завдання, функції антикорупційної політики. Система законодавства України у сфері формування та реалізації антикорупційної політики. Суб'єкти формування та реалізації антикорупційної політики. Принципи розроблення та реалізації заходів антикорупційної політики. Механізм втілення вимог антикорупційної політики у практику протидії корупції.

Міжнародно-правові акти щодо антикорупційної політики та антикорупційної діяльності. Конвенція ООН проти корупції. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.

Міжнародний досвід співробітництва в антикорупційній сфері. Міжнародна правова допомога та інші види міжнародного співробітництва у справах про корупційні правопорушення.

Роль громадянського суспільства у формуванні та реалізації антикорупційної політики. Правове забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики. Форми участі громадськості у процесах формування та реалізації антикорупційної політики.

II. Проблеми реалізації антикорупційної політики

Нормативно-правове забезпечення антикорупційної політики та діяльності щодо запобігання та протидії корупції. Спеціально уповноважені суб'єкти реалізації антикорупційної політики. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія).

Державне програмування та планування у сфері запобігання та протидії корупції як втілення антикорупційної політики. Сучасна нормативно-правова база державного програмування і планування у сфері запобігання корупції. Організаційні засади програмування та планування заходів у сфері запобігання корупції. Суб'єкти ініціювання, розроблення та реалізації програм та планів заходів у сфері запобігання корупції.

Визначення критеріїв ефективності діяльності у сфері запобігання корупції. Наукове, інформаційне, кадрове, фінансове та ресурсне забезпечення розробки та реалізації програм і планів у сфері запобігання корупції. Перспективні напрацювання щодо державного програмування, регіонального планування та планування у різних сферах суспільних відносин заходів у сфері запобігання корупції.

Діючі державні програми у сфері запобігання корупції. Нормативна природа державних програм у сфері запобігання корупції. Діючі державні програми у сфері запобігання корупції.

Державні плани реалізації антикорупційної політики. Урахування регіональних особливостей при розробці та реалізації антикорупційної політики. Відомчі та міжвідомчі плани у сфері запобігання корупції.

Антикорупційні програми юридичних осіб публічного і приватного права: нормативне забезпечення складання та реалізації. Нормативно-правове забезпечення складання антикорупційних програм юридичних осіб публічного права. Нормативно-правове забезпечення складання антикорупційних програм юридичних осіб приватного права.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Державна антикорупційна політика: поняття та вихідні принципи

Питання для обговорення

1. Мета, завдання, функції антикорупційної політики.
2. Система законодавства України у сфері формування та реалізації антикорупційної політики.
3. Суб'єкти формування та реалізації антикорупційної політики.
4. Принципи розроблення та реалізації заходів антикорупційної політики.
5. Механізм втілення вимог антикорупційної політики у практику протидії корупції.

1. Дайте визначення поняття «антикорупційна політика». Які основні принципи її формування та реалізації?

2. Надайте перелік нормативно-правових актів, що складають систему законодавства України у сфері формування та реалізації антикорупційної політики, та визначте мету, завдання, функції антикорупційної політики з посиланнями на конкретні норми законодавства.

3. Проаналізуйте матеріал щодо Індексу сприйняття корупції (CPI) в Україні у 2020 р., розміщений за посиланням: <https://nabu.gov.ua/open-office/biblio/sociologiya/indeks-spriynnyattya-korupciyi-2020-rezultati-ukrayini> Що вплинуло на покращення результатів в Україні?

4. Проаналізуйте документ: «Альтернативний звіт: як здійснюється антикорполітика?», підготовлений Transparency

International Ukraine та розміщений за посиланням:
https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/Alternative_Report_2021.pdf

На які основні недоліки формування антикорупційної політики звертають увагу автори? Які шляхи подолання їх запропоновано у документі?

5. Яким суб'єктом розробляється та у який спосіб реалізується Антикорупційна стратегія? При підготовці відповіді використайте норми законодавства.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник/ Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Тема 2. Міжнародно-правові акти щодо антикорупційної політики та антикорупційної діяльності

Питання для обговорення

1. Конвенція ООН проти корупції.
2. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.
3. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.

6. Дайте розгорнуту характеристику Конвенції ООН проти корупції.

7. Докладно охарактеризуйте Цивільну конвенцію Ради Європи про боротьбу з корупцією.

8. Дайте розгорнуту характеристику Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією.

9. Визначте принципи та стандарти, закладені в міжнародно-правових документах, щодо формування та реалізації антикорупційної політики.

10. Надайте перелік заходів, вживати які зобов'язалась Україна у зв'язку із ратифікацією Конвенції ООН проти корупції.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 р. № 251-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16/page#Text

Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Закон України від 16.03.2005 р. № 2476-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією:
Закон України від 18.10.2006 р. № 252-V. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text

Антикорупційне законодавство України: довідник термінів / уклад.: О. М. Стрільців, С. С. Чернявський, А. Б. Фодчук та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 155 с.

Запобігання корупції: підручник/ Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:
<http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

Тема 3. Міжнародний досвід співробітництва в антикорупційній сфері

Питання для обговорення

1. Міжнародна правова допомога у справах про корупційні правопорушення.

2. Інші види міжнародного співробітництва у справах про корупційні правопорушення.

11. *Визначте основні напрями співпраці НАБУ у двосторонніх відносинах щодо правової допомоги у справах про корупційні правопорушення, звернувшись за посиланням:*
<https://nabu.gov.ua/novyny/mizhnarodne-spirovbitnytstvo>

12. Охарактеризуйте співробітництво України з Європейським Союзом у сфері виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, звернувшись за посиланням: <https://arma.gov.ua/star>

13. Міжнародне співробітництво НАЗК включає в себе співпрацю з державними органами, неурядовими організаціями іноземних держав та міжнародними організаціями, а також обмін інформацією з компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями. Які конкретні заходи вживаються під час такого співробітництва? (https://nazk.gov.ua/uk/departament-koordynatsiyi-antykoruptsijnoyi-polityky__trashed/mizhnarodna-spiivratsya/)

Список нормативно-правових актів та літератури

Запобігання корупції: підручник/ Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Пархоменко-Куцевіл О. І. Досвід формування та розвитку антикорупційних органів державної влади в США: можливості для України. *Держава та регіони*. Серія «Право». 2019. № 2. С. 56–61.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

Тема 4. Роль громадянського суспільства у формуванні та реалізації антикорупційної політики

Питання для обговорення

1. Правове забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

2. Форми участі громадськості у процесах формування та реалізації антикорупційної політики.

14. Проаналізуйте норми Закону України «Про запобігання корупції» щодо участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

15. Визначте форми участі громадськості у процесах формування та реалізації антикорупційної політики.

16. В яких випадках і за якою процедурою проводиться громадська експертиза?

17. Визначте міжнародні стандарти участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

18. Зробіть аналіз правового регулювання участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

19. Які основні кейси реалізовує в Україні Transparency International Ukraine? (<https://ti-ukraine.org/>)

20. Дайте загальну характеристику діяльності громадських організацій в Україні щодо впливу на процеси формування та реалізації антикорупційної політики. (<http://akp.prava-lyudyny.org/about-corruption/anticorruption/antikoruptionsjni-gromadski-organizatsiji.html>)

21. Проаналізуйте стратегічні пріоритети діяльності *Transparency International Ukraine*. (<https://ti-ukraine.org/about/#mission>)

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні: монографія / наук. ред. Б. М. Головкін. Харків: Право, 2018. 188 с.

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції»/ наук. ред. М. І. Хавронюк. Київ: Ваіте, 2018.

**Тема 5. Нормативно-правове забезпечення
антикорупційної політики та діяльності
щодо запобігання та протидії корупції**

Питання для обговорення

1. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія).

2. Законодавство України у сфері реалізації засад антикорупційної політики.

3. Спеціально уповноважені суб'єкти реалізації антикорупційної політики.

22. Визначте нормативно-правову базу створення та діяльності Національного антикорупційного бюро України. Проаналізуйте його завдання, повноваження та основні напрями діяльності.

23. З'ясуйте нормативно-правову базу створення та діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції. Зробіть аналіз його завдань, повноважень та основних напрямів діяльності.

24. Встановіть нормативно-правову базу створення та діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України. Проаналізуйте її завдання, повноваження та основні напрями діяльності.

25. Визначте нормативно-правову базу створення та діяльності Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Зробіть аналіз його завдань, повноважень та основних напрямів діяльності.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 р. № 251-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16/page#Text

Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Про засади державної регіональної політики України: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Закон України від 16.03.2005 р. № 2476-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: Закон України від 18.10.2006 р. № 252-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про національну систему оцінки рівня корупції: наказ Мін'юсту України та Мінекономрозвитку України від 30.09.2013 р. № 2055/5/1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2055323-13#Text>

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Мініюсту України 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10#Text>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні/ В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

Тема 6. Державне програмування та планування у сфері запобігання корупції як втілення антикорупційної політики

Питання для обговорення

1. Сучасна нормативно-правова база державного програмування і планування у сфері запобігання корупції.

2. Організаційні засади програмування та планування заходів у сфері запобігання корупції.

3. Суб'єкти ініціювання, розроблення та реалізації програм та планів заходів у сфері запобігання корупції.

26. Зробіть аналіз нормативно-правової бази державного програмування та планування у сфері запобігання корупції як втілення антикорупційної політики держави.

27. Визначте концепцію формування антикорупційної політики у 2020–2024 рр. згідно з Антикорупційною стратегією. (<https://nazk.gov.ua/uk/antykoruptionsijna-strategiya/>)

28. Проаналізуйте організаційні засади програмування та планування згідно з вимогами Закону України «Про державні цільові програми».

29. Встановіть, які суб'єкти і на підставі яких нормативно-правових актів ініціюють, розробляють та сприяють реалізації програм та планів заходів у сфері запобігання корупції. (<https://www.rada.gov.ua/protykorupzii/>; <https://www.kmu.gov.ua/>; <https://nazk.gov.ua/uk/pro-nazk/>; <https://nabu.gov.ua/zmist-ta-pryncypy-diyalnosti/>; <https://arma.gov.ua/>)

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Про засади державної регіональної політики України: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 р. № 251-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16/page#Text

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про національну систему оцінки рівня корупції: наказ Мін'юсту України та Мінекономрозвитку України від 30.09.2013 р. № 2055/5/1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2055323-13#Text>

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Мін'юсту України від 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10#Text>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні/ В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник/ Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

Тема 7. Визначення критеріїв ефективності діяльності у сфері запобігання корупції

Питання для обговорення

1. Наукове, інформаційне, кадрове, фінансове та ресурсне забезпечення розробки та реалізації програм і планів у сфері запобігання корупції.

2. Перспективні напрацювання щодо державного програмування, регіонального планування та планування в різних сферах суспільних відносин заходів у сфері запобігання корупції.

30.3 *урахуванням основних напрямів здійснення антикорупційної політики Державною програмою щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 рр. передбачено низку перспективних заходів. Встановіть, які з них належать до наукового, інформаційного, кадрового, фінансового та ресурсного забезпечення розробки та реалізації програм і планів у сфері запобігання корупції.*

31. *Визначте, за якими критеріями проводиться оцінювання ефективності діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.* (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/458-2020-%D0%BF#Text>; <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-zatverdiv-kriteriyi-ta-metodiku-provedennya-ocinyuvannya-efektivnosti-diyalnosti-nazk>; <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Pokaznyky-efektyvnosti-NAZK-Nakaz.pdf>)

32. *Укажіть, за якими критеріями проводиться оцінювання ефективності діяльності Національного антикорупційного бюро.*

33. *Встановіть, за якими критеріями проводиться оцінювання ефективності діяльності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.*

34. *Зазначте, які напрацювання щодо перспектив розроблення та реалізації антикорупційних програм та планів містять проекти законів України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2018–2020 роки» та «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2020–2024 роки».*

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Білецький А. В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні: монографія/ наук. ред.

Б. М. Головкін. Харків: Право, 2018. 188 с.

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України.
URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

Тема 8. Діючі державні програми у сфері запобігання корупції

Питання для обговорення

1. Нормативна природа державних програм у сфері запобігання корупції.
2. Діючі державні програми у сфері запобігання корупції.

35. Проаналізуйте Перелік державних (цільових) програм, які виконуються у межах бюджетних програм, та визначте, які з них стосуються антикорупційної діяльності.

36. Зробіть аналіз проєктів законів України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2018–2020 роки» та «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2020–2024 роки».

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Про засади державної регіональної політики України: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про національну систему оцінки рівня корупції: наказ

Мін'юсту України та Мінекономрозвитку України від 30.09.2013 р. № 2055/5/1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2055323-13#Text>

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Мін'юсту України від 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10#Text>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arna.gov.ua/>

Тема 9. Державні плани реалізації антикорупційної політики

Питання для обговорення

1. Урахування регіональних особливостей при розробці та реалізації антикорупційної політики.
2. Відомчі та міжвідомчі плани у сфері запобігання корупції.

37. Порівняйте антикорупційні програми та плани їх реалізації різних областей України. Визначте заходи, які стосуються специфіки аналізованих регіонів.

38. Порівняйте антикорупційну програму та план її реалізації будь-якої обласної державної адміністрації та обласної військово-цивільної адміністрації. З'ясуйте специфіку документів, розроблених обласною військово-цивільною адміністрацією.

39. Порівняйте антикорупційні програми та плани їх реалізації різних міністерств та відомств. Визначте заходи, які стосуються специфіки аналізованих міністерств та відомств.

40. Складіть проєкт плану реалізації заходів антикорупційної програми регіону Вашого постійного проживання.

41. Складіть проєкт плану реалізації заходів антикорупційної програми будь-якого міністерства або відомства.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Про засади державної регіональної політики України: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про національну систему оцінки рівня корупції: наказ Мін'юсту України та Мінекономрозвитку України від 30.09.2013 р. № 2055/5/1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2055323-13#Text>

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Мін'юсту України від 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10#Text>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник/ Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
Вінницька обласна державна адміністрація. URL
<http://www.vin.gov.ua>

Волинська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.voladm.gov.ua>

Дніпропетровська обласна державна адміністрація .URL
<http://www.adm.dp.ua>

Донецька обласна військово-цивільна адміністрація.
URL <http://www.donoda.gov.ua>

Житомирська обласна державна адміністрація. URL
<http://oda.zt.gov.ua>

Закарпатська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.carpathia.gov.ua>

Запорізька обласна державна адміністрація. URL
<http://www.zoda.gov.ua>

Івано-Франківська обласна державна адміністрація.
URL <http://www.gov.if.ua>

Київська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.kyiv-obl.gov.ua>

Кіровоградська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.kr-admin.gov.ua>

Луганська обласна військово-цивільна адміністрація
.URL <http://www.loga.gov.ua>

Львівська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.loda.gov.ua>

Миколаївська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.mk.gov.ua>

Одеська обласна державна адміністрація. URL
<http://oda.odessa.gov.ua>

Полтавська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.adm-pl.gov.ua>

Рівненська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.rv.gov.ua/sitenew>

Сумська обласна державна адміністрація. URL
<http://sm.gov.ua>

Тернопільська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.oda.te.gov.ua>

Харківська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.kharkivoda.gov.ua>

Херсонська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.oda.kherson.ua>

Хмельницька обласна державна адміністрація. URL
<http://adm.km.ua>

Черкаська обласна державна адміністрація. URL
<http://ck-oda.gov.ua>

Чернівецька обласна державна адміністрація. URL
<http://www.bukoda.gov.ua>

Чернігівська обласна державна адміністрація. URL
<http://www.cg.gov.ua>

Тема 10. Антикорупційні програми юридичних осіб публічного і приватного права: нормативне забезпечення складання та реалізації

Питання для обговорення

1. Нормативно-правове забезпечення складання та реалізації антикорупційних програм юридичних осіб публічного права.

2. Нормативно-правове забезпечення складання та реалізації антикорупційних програм юридичних осіб приватного права.

42. Для того, щоб краще зрозуміти процес розробки антикорупційних програм, НАЗК підготувало нормативну і методологічну базу: Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади (рішення НАЗК від

02.12.2016 р. № 126, зареєстроване в Мін'юсті 28.12.2016 р. № 1718/29848); Порядок підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження (рішення НАЗК від 08.12.2017 р. № 1379, зареєстроване в Мін'юсті 22.01.2018 р. № 87/31539); Методичні рекомендації щодо підготовки антикорупційних програм органів влади (рішення НАЗК від 19.01.2017 р. № 31); Приклади корупційних ризиків, які є характерними для всіх органів влади, а також заходів щодо їх усунення (мінімізації) (рішення НАЗК від 28.12.2017 р. № 1531); Навчальний онлайн-курс «Антикорупційні програми органів влади», який був розроблений за підтримки Програми розвитку ООН в Україні та спільно з громадським проектом масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus».

Згідно із розробленими рекомендаціями підготуйте проєкт антикорупційної програми юридичної особи публічного права.

43. Використовуючи рекомендації НАЗК, розміщені у попередньому завданні, підготуйте проєкт антикорупційної програми юридичної особи приватного права.

44. Проаналізуйте Типову антикорупційну програму юридичної особи: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-17#Text> <https://nazk.gov.ua/uk/spivpratsya-z-biznesom/>

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

Про засади державної регіональної політики України: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Про Національне агентство України з питань виявлення,

розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#n7>

Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18#Text>

Про національну систему оцінки рівня корупції: наказ Мін'юсту України та Мінекономрозвитку України від 30.09.2013 р. № 2055/5/1153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2055323-13#Text>

Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: наказ Мін'юсту України 24.04.2017 р. № 1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10#Text>

Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія/ автор. кол.: В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с.

Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич, М. Г. Колодяжний; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 296 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Національного агентства з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. URL: <https://arma.gov.ua/>

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, під час якої студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами її є: індивідуальна підсумкова письмова робота; доопрацювання матеріалів лекції; вирішення кейсів із питань розроблення заходів запобігання кримінальним правопорушенням; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення за вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; написання та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць за темами навчальної дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством у сфері боротьби зі злочинністю інших країн, опануванні зарубіжного досвіду та кращих практик протидії злочинності; призначена для поглиблення знань за темами навчальної дисципліни. Метою оволодіння дисципліною є формування вмінь самостійно працювати із реєстрами органів правопорядку, міжнародними договорами і документами, законами, іншими нормативно-правовими актами та спеціальною літературою. У процесі занять слухачам надається методична допомога, а також провадиться контроль за їх результатами.

При підготовці до практичних занять необхідно використовувати підручник:

Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2019. 291 с.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Антикорупційна експертиза – діяльність із виявлення у нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Антикорупційні програми органів державної влади. Державні органи, органи місцевого самоврядування, які визначені у ст. 19 [Закону України «Про запобігання корупції»](#), зобов'язані приймати антикорупційні програми. Антикорупційна програма органу влади є третім за рівнем засадничим документом антикорупційного спрямування після [Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання](#), яка й визначає засади загальної відомчої політики щодо запобігання і протидії корупції та призначена для управління [корупційними ризиками](#) у діяльності конкретного органу влади. Антикорупційна програма органу влади та зміни до неї підлягають погодженню з НАЗК.

Антикорупційна програма юридичної особи – ключовий елемент антикорупційної комплаєнс-системи та комплекс правил, стандартів і процедур, спрямованих на зменшення впливу корупції у діяльності юридичної особи. Антикорупційна програма, заснована на нульовій терпимості до корупції, є основою для сталого розвитку юридичної особи та її корпоративної культури. Відповідно до ч. 2 ст. 62 [Закону України «Про запобігання корупції»](#) в обов'язковому порядку антикорупційна програма затверджується керівниками: 1) державних, комунальних підприємств, господарських товариств (у яких державна або комунальна частка перевищує 50 відсотків), де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень; 2) юридичних осіб, які є учасниками процедури закупівлі відповідно до [Закону України «Про публічні закупівлі»](#), якщо вартість

закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), робіт дорівнює або перевищує 20 мільйонів гривень. Для реалізації антикорупційної програми призначається окрема посадова особа – Уповноважений, правовий статус якого визначається ст. 64 [Закону України «Про запобігання корупції»](#). Антикорупційна програма юридичної особи не підлягає погодженню з НАЗК.

Антикорупційна політика – це діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також структур громадянського суспільства і приватного сектору з планування, вироблення та практичного впровадження на регулярній основі системи спеціальних заходів із метою запобігання корупційним проявам боротьби із корупційними правопорушеннями і формування негативного ставлення до корупції. Україна як держава – учасниця Конвенції ООН проти корупції зобов’язана на виконання її вимог розробляти й здійснювати (проводити) ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами і державним майном, чесності і невідкупності, прозорості і відповідальності. Національне агентство з питань запобігання корупції є тим органом, завдяки якому формується та координується антикорупційна політика в Україні, для чого: забезпечується проведення досліджень, за допомогою яких встановлюються загальні показники та причини корупції в Україні, її сприйняття населенням, визначається рівень довіри населення до антикорупційних та інших державних інституцій тощо; здійснюється аналіз стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції, статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції; розробляються із залученням громадськості проекти Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання, здійснюється моніторинг, координація та оцінка ефективності виконання Антикорупційної стратегії; виконується підготовка проекту

національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики; відбувається моніторинг і координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики; забезпечується співпраця з міжнародними організаціями, державними органами та неурядовими організаціями іноземних держав у питаннях запобігання та протидії корупції та сприяння обміну інформацією з міжнародними організаціями та компетентними органами іноземних держав.

Антикорупційна стратегія – це документ, який допомагає забезпечити командну роботу всіх органів влади для подолання корупції. Розробка і координація впровадження Антикорупційної стратегії є відповідальністю Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), закріпленою за ним на законодавчому рівні. Для забезпечення високої якості документа НАЗК залучило до написання Стратегії експертів, громадських активістів, міжнародних партнерів та усіх зацікавлених громадян за допомогою онлайн-обговорень. Після громадських консультацій проект Стратегії пройшов етап формальних узгоджень з органами виконавчої влади, а Кабінет Міністрів України підтримав Стратегію, яка й була прийнята Верховною Радою України. Це означає, що органи влади зобов'язуються дотримуватися її положень. Щороку НАЗК оцінює виконання Антикорупційної стратегії, готуючи Національну доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики, а до державної програми з виконання Стратегії можуть вноситися зміни, щоб цей документ не втрачав актуальності.

Близькі особи – особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також – незалежно від зазначених умов – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок,

падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта.

Виборні особи – Президент України, народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови.

Вимагання неправомірної вигоди (ст. 354, 368, 368³ і 368⁴ КК України) – це вимога щодо надання неправомірної вигоди з погрозою вчинення дій або бездіяльності з використанням свого становища, наданих повноважень, влади, службового становища стосовно особи, яка надає неправомірну вигоду, або умисне створення умов, за яких особа вимушена надати неправомірну вигоду з метою запобігання шкідливим наслідкам щодо своїх прав і законних інтересів.

Істотною шкодою (ст. 364, 364¹, 365, 365², 367 КК України) вважається така шкода, яка в 100 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Істотна шкода має виключно майновий характер.

Корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Корупційними злочинами відповідно до КК України вважаються злочини, передбачені ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені ст. 210, 354, 364, 364¹, 365², 368 – 369² цього Кодексу (примітка до ст. 45 КК України). Отже, до корупційних злочинів відносяться посягання, передбачені 19 (дев'ятнадцятьма) статтями КК України, тобто законодавець навів їх вичерпний перелік. При цьому чимало з них передбачено розділом XVII «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» Особливої частини цього Кодексу.

Корупція – використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей.

Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав. **Особа**, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, **звільняється від кримінальної відповідальності за злочини, передбачені ст. 354, 368³, 368⁴, 369, 369² КК України**, якщо після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди вона – до отримання з інших джерел інформації про цей злочин органом, службова особа якого згідно із законом наділена правом повідомляти про підозру, – добровільно заявила про те, що сталося, такому органу та активно сприяла розкриттю злочину, вчиненого особою, яка одержала неправомірну вигоду або прийняла її пропозицію чи обіцянку. Зазначене звільнення не застосовується у разі, якщо пропозиція, обіцянка чи надання неправомірної вигоди були вчинені щодо осіб, визначених у ч. 4 [ст. 18](#) КК України.

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об’єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або на

вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Правопорушення, пов'язане з корупцією, – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі тими, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Пропозиція (ст. 354, 368, 368³ – 370 КК України) – це висловлення працівнику підприємства, установи чи організації, особі, яка надає публічні послуги, або службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди, а обіцянка – це висловлення такого наміру з повідомленням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди.

Пряме підпорядкування – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням.

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Службова особа – це термін, який одночасно визначено у п. 1 примітки до ст. 364 та у ч. 3 ст. 18 КК України. Відмінність між ними полягає в тому, що: а) у першому з них

згадується про державні чи комунальні підприємства, установи чи організації, тоді як у другому такого обмеження немає; б) перше визначення стосується вузького і вичерпного кола злочинів, а саме тих, що передбачені ст. 364, 368, 368², 369 КК України, тоді як друге поширюється на решту злочинів, передбачених статтями чинного КК України (у тому числі низкою статей розділу XVII його Особливої частини).

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – органи прокуратури, органи внутрішніх справ України, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Суб'єкти декларування – особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону.

Тяжкими наслідками (ст. 364–367 КК України) вважаються такі наслідки, які у 250 і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Так само, як і істотна шкода, тяжкі наслідки означають тільки шкоду майнового характеру.

Уповноважені підрозділи – уповноважений підрозділ (особа) з питань запобігання та виявлення корупції утворюється (визначається) в апараті міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, їх територіальних органах, апараті Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласної, районної, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.

Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики є посадовою особою, на яку покладається виконання завдань щодо формування та забезпечення реалізації державної антикорупційної політики в органах виконавчої влади.

Члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Опис предмета курсу

Курс	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика (структура) навчального курсу
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4-6	Магістр 08 «Право» 081 «Право»	Модуль I Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 32 Модуль II Лекції: 12 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 48 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Організація контролю

Оцінювання рівня знань студентів із кримінології здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК). Завдання ПК – перевірка розуміння та опанування навчального матеріалу змістового модуля, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь застосовувати отримані кримінологічні знання при вирішенні професійних завдань. Загальним об'єктом оцінювання рівня знань студентів є відповідна частина освітньої програми з навчальної дисципліни, засвоєння якої перевіряється під час поточного контролю. Об'єктами ПК знань

студентів із кримінології є їх успішність на практичних заняттях, виконання контрольних та індивідуальних завдань. Під час практичного заняття можна отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5).

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20.

Оцінювання результатів ПК здійснюється викладачем наприкінці вивчення дисципліни. Критеріями оцінювання ПК є: систематичність, активність та успішність роботи студента на практичних заняттях, а також оцінка за контрольну роботу. Виконання контрольних завдань може проводитися у формі тестування. Підсумковий бал за результатами ПК оформляється під час останнього практичного заняття відповідного семестру.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль			Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Практичні заняття		Самостійна робота студентів	
Модуль I	Модуль II		
max 32	max 48	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровано глибоке знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, власні висновки. При захисті продемонстровано достатнє знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістові помилки, є посилання на джерела, власні висновки. При захисті продемонстровано достатнє знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеності висновків

	5	<p>Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи.</p> <p>Робота містить методологічні та змістові помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.</p> <p>При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків</p>
	Min 0	<p>Робота оформлена не належним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності</p>
Диференційований залік	100	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни і використання отриманих знань у практичній роботі
зараховано	90	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи

	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача</p>
	60	<p>1. Прогалини у знаннях із певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни</p>

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ ім. Ярослава Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ

1. Державна антикорупційна політика: поняття та вихідні принципи.
2. Мета антикорупційної політики.
3. Завдання антикорупційної політики.
4. Функції антикорупційної політики.
5. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія).
6. Система законодавства України у сфері формування та реалізації антикорупційної політики.
7. Суб'єкти формування антикорупційної політики.
8. Суб'єкти реалізації антикорупційної політики.
9. Принципи розроблення та реалізації заходів антикорупційної політики.
10. Механізм практичного втілення вимог антикорупційної політики у практику протидії корупції.
11. Міжнародно-правові акти щодо антикорупційної політики та антикорупційної діяльності.
12. Конвенція ООН проти корупції.
13. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.
14. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією.
15. Двадцять керівних принципів боротьби з корупцією Ради Європи.
16. Міжнародний досвід співробітництва в антикорупційній сфері.
17. Міжнародна правова допомога та інші види міжнародного співробітництва у справах про корупційні правопорушення.
18. Міжнародні конвенції з питань запобігання корупції.
19. Діяльність та рекомендації Групи держав по боротьбі з корупцією (GRECO).
20. Дослідження Transparency International у галузі корупції.

21. Роль громадянського суспільства у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

22. Правове забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації антикорупційної політики.

23. Форми участі громадськості у процесах формування та реалізації антикорупційної політики.

24. Нормативно-правове забезпечення формування антикорупційної політики.

25. Спеціально уповноважені суб'єкти реалізації антикорупційної політики.

26. Види суб'єктів протидії корупції в Україні.

27. Органи державної влади та управління України як суб'єкти реалізації антикорупційної політики.

28. Спеціальні антикорупційні органи як суб'єкти реалізації антикорупційної політики.

29. Уповноважені підрозділи (особи) з питань запобігання та виявлення корупції в апаратах органів виконавчої влади.

30. Роль Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у запобіганні та протидії корупції в Україні.

31. Національне антикорупційне бюро України як суб'єкт формування та реалізації антикорупційної політики.

32. Національне агентство з питань запобігання корупції як суб'єкт формування та реалізації антикорупційної політики.

33. Державне програмування та планування у сфері запобігання та протидії корупції як втілення антикорупційної політики.

34. Сучасна нормативно-правова база державного програмування і планування у сфері запобігання корупції.

35. Організаційні засади програмування та планування заходів у сфері запобігання корупції.

36. Суб'єкти ініціювання, розроблення та реалізації програм та планів заходів у сфері запобігання корупції.

37. Правові засади антикорупційної експертизи.

38. Визначення критеріїв ефективності діяльності у сфері запобігання корупції.

39. Наукове, інформаційне, кадрове, фінансове та ресурсне забезпечення розробки та реалізації програм і планів у сфері запобігання корупції.

40. Перспективні напрацювання щодо державного програмування, регіонального планування та планування в різних сферах суспільних відносин заходів у сфері запобігання корупції.

41. Діючі державні програми у сфері запобігання корупції.

42. Нормативна природа державних програм у сфері запобігання корупції.

43. Державні плани реалізації антикорупційної політики.

44. Урахування регіональних особливостей при розробці та реалізації антикорупційної політики.

45. Відомчі та міжвідомчі плани у сфері запобігання корупції.

46. Антикорупційні програми юридичних осіб публічного і приватного права: нормативне забезпечення складання та реалізації.

47. Нормативно-правове забезпечення складання антикорупційних програм юридичних осіб публічного права.

48. Нормативно-правове забезпечення складання антикорупційних програм юридичних осіб приватного права.

З М І С Т

Вступ.....	3
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять та самостійної роботи.....	5
Програма навчальної дисципліни «Правові основи антикорупційної політики».....	6
Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	7
Самостійна робота студентів.....	32
Словник основних термінів і понять.....	33
Поточний та підсумковий контроль знань студентів.....	40
Програмні питання	46

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ»**

для студентів I курсу денної форми навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч ЛУКАШЕВИЧ Сергій Юрійович

Відповідальний за випуск *Б. М. Головкін*

Редактор *Л. М. Рибалко*

Комп'ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*